

Last učiteljskega tiskovnega društva

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča slavnim krajnim šolskim svetom,
šolskim vodstvom in učiteljstvu

uradne tiskovine iz svoje zaloge.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo zastoj. Postrežba točna.

Tudi vse tiskovine za županstva ima naša tiskarna po prejšnji
ceni v zalogi.

Naša tiskarna sprejema vsa v to stroko spadajoča dela ter
jih izvršuje okusno in po solidnih cenah.

Ali ste že poravnali naročnino za

? leto 1906? ?

S kakšnimi težavami sem se moral boriti.

Spisal Ivan Lapajne.

(Dalje.)

V prvi dobi so se nemškutarji jezili, da sem prišel jaz na meščansko šolo; zato je „Laibacher Schulzeitung“ pisala: „Man hat in Gurkfeld den Boek zum Gärtner gemacht“; v drugi dobi je pa mislil baron Hein, da jaz na svoji šoli vzgajam narodnjake in da zaradi delovanja za posojilnice zanemarjam šolo. Zato sem imel 1 1879—1880/1 križe z nemškutarskim glavarjem Schönwetterom in nadzornikom Wurmerjem, v dobi 1895—1905 pa z glavarjem Schönbergerjem in raznimi nemškimi nadzorniki. Pri sejah c. kr. okrajnega šolskega sveta so me branili tovariši: Lunder, Gasperin, Abram, Grčar, Levec, Pretnar, Malnerič. Enako čvrsto so pa stali vedno na moji strani dekani: Poljak, dr. Strbeneč, Fettich-Frankheim, Schweiger. Čez vse so se pa potegovali zame zastopniki deželnega odbora: V. Pfeifer, dr. Mencinger in Globočnik. Z eno besedo: Večina okrajnega šolskega sveta v Krškem ni nikoli predlagala zame, da bi bil dobil od te korporacije kakšen ukor ali od deželnega šolskega sveta kakšno posvarilo; večina je tudi želela, kar pozitivno vem, da bi bil jaz služil še eno leto ali dve leti.

Kot učitelj na krški meščanski šoli sem imel razne težave, ki sem jih v tem spisu že večkrat omenjal. Jedro teh težav je bil pač nemški učni jezik pri slovenskih otrokih, ki še za slovensko meščansko šolo niso bili sposobni. Nemalo neprilik sem imel kot šolski voditelj. Prvo leto službovanja v Krškem je bilo sicer lahko biti voditelj, ko nisem imel ničesar, kar bi naj vodil. Na oskrbi sem imel le 12—15 učencev in enega tovariša, ki je bil pa vedno bolan. Skrb mi je prizadevalo največ to, kako in kje dobiti učencev za novo šolsko leto. Ta skrb ni bila majhna; zakaj mojih predlogov, kako bi se šolsko obiskovanje izboljšalo, ni hotel c. kr. okrajni šolski svet (predsednik nemški glavar Schönwetter) niti malo sprejeti; marveč se mi je odgovorilo: „Ueber Ihr Einschreiten wurde Uebergang zur Tagesordnung beschlossen“. Ta nemškutar, ki je zvesto podpiral „Laib. Schulzeitung“, si

je gotovo mislil: Boljše je, da se šola ne vzdrži, kakor da bi jo jaz kot Slovenec vodil. V teh razmerah sem bil še skoro sam obupal, da bo moja šola kdaj kompletna in da jaz kdaj postanem stalno nameščen. Zato sem bil 1. 1879., ko je bilo mesto nadučitelja na ljudski šoli v Krškem izpraznjeno, pripravljen, prevzeti šolsko vodstvo ljudske šole, da bi imel vsaj kaj posla v zadevi vodstva. K sreči niso bile šolske gosposke s tem zadovoljne; zakaj leta 1879/80 je vstopilo v še edini 1. razred (2. razreda seveda nismo mogli še otvoriti) 25 učencev, od katerih jih je prišlo leta 1880/81 nekaj še v 2., in leta 1881/82 še nekaj malo v 3. razred. Take neprilike kot šolski voditelj sem imel zaradi naravnih okoliščin, katerih ni bilo mogoče kar brevi manu predrugačiti. Veliko neprijetnosti sem imel kot šolski voditelj zato, ker mi gosposke, osobito predsedniki c. kr. okrajnega šolskega sveta, niso zapali. Za razna popravila pri šolskem posloju n. pr. bi moral imeti jaz nekaka pooblastila od imenovane šolske inštanca, čigar last je šolsko posloje in čigar dolžnost je po zakonu, da skrbi za stvarne šolske potrebščine. Za slednje reči (za knjige ubogim učencem, učila itd.) sem dobival res vsako leto primerno denarno zalogo, o kateri je bilo treba položiti koncem leta natančen račun. Toda zadnjih 10—12 let so se glavarji ali nadzorniki redno nad mojimi računi izpodtikali v malenkostnih rečeh, vedno so iskali „dlake v jajcu“; a ko je le niso našli, so potrdili nolens volens vsako leto vse moje račune. Ali glede popravil pri šolskem posloju so mi vendar enkrat do živega prišli in mi dali (baron Schönberger) z veseljem precejšnjo breo. Bilo je neke pomladi, ko sem temu mogočnemu Nemeu naznanil, katerih popravil je treba pri šoli, recimo pri straniščih itd. Vmes sem prosil, da bi se popravila tudi streha na lopi šolskega vrta. Po naročilu glavarjevem pride inženir gledat te stvari. V šolskem posloju sem mu vse razkazal. Ker sem imel pa baš takrat šolsko uro, nisem ga peljal še na šolski vrt, kamor pa on menda tudi ni šel. Ker je pa streha na vrtu le preveč puščala, sem naročil mizarju, da jo takoj popravi, mislivši si, da je potrebo popravila inženir gotovo konstatiral z drugimi reparaturami vred. A varal sem se. Ko je mizar predložil račun o popravilih te lopine strešice — bilo je kakih 30 K — so dokazovali in dokazovali, da sem bil to popravilo izvršil*) brez dovoljenja. Glavar Schönberger je v tem smislu poročal c. kr. deželnemu šolskemu svetu, ki mi je privoščil ukor, od katerega me ni niti ministarstvo odvezalo.

(Dalje.)

*) Glavar je imel tudi v šoli posebne osebe, ki so imele nalogo, paziti na vse moje korake.

Pis.